

Brunssum

Samen aan zet.

Gespreksverslagen
Werksessies

23 oktober en 8 november

Algemeen

Onderwerp: Aantrekkelijkheid van Winkelen in het centrum en de binnenstad beleving

Ronde: 1

Gespreksleider: Marianne

Deelnemers: 3 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgebesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgebesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Oranje post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Blauwe post-its: dit is er nodig om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Gebrekkig onderhoud aan gebouwen;
- Zwerfvuil;
- Overlast zoals vandalisme en overlast van fietsers en brommers;
- Er is geen diversiteit in het winkelaanbod;
- Te veel leegstand;
- De huren van de winkelpanden zijn te hoog.

Om de aantrekkelijkheid van het centrum te vergroten en de beleving van de binnenstad te verbeteren mag dus gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Gebrekkig onderhoud aan gebouwen. Verschillende gebouwen in het centrum van Brunssum zijn slecht onderhouden. Dit is geen gezicht en maakt het centrum niet aantrekkelijk om te bezoeken. Een mogelijke oplossing hiervoor zou zijn het aanspreken van de eigenaren van deze gebouwen. Dit zijn in veel gevallen **de gemeente Brunssum en projectontwikkelaars**. Om deze eigenaren daadwerkelijk te kunnen aanspreken en het onderhoud van de gebouwen naar een hoger plan te tillen is er een **minimaal onderhoudsniveau** nodig, waarop gehandhaafd kan worden.

Zwerfvuil. In het centrum van Brunssum ligt regelmatig zwerfafval op straat. Dit maakt het niet aantrekkelijk om het centrum te bezoeken en heeft een negatief effect op de beleving van de binnenstad. Een mogelijke oplossing hiervoor zou zijn dat dit zwerfafval structureler wordt opgeruimd. Deze structurele aanpak zou op poten gezet kunnen worden door **het buurtnetwerk** (zoals op verschillende plekken al gebeurt). Daarnaast is het van belang dat **inwoners** zich vrijwillig melden om mee te helpen opruimen. Het buurtnetwerk kan dit niet alleen. Om dit te bereiken is het van belang dat er **communicatie** is tussen de betrokkenen over dit onderwerp; tussen de buurtnetwerken en de inwoners zelf. *Dit onderwerp is ook teruggekomen in een ander groepsgesprek. Wellicht kunnen de resultaten hiervan gekoppeld worden aan elkaar.*

Overlast. De sfeer en beleving in de binnenstad wordt mede bepaald door de overlast die inwoners hier ervaren. De deelnemers noemen verschillende soorten van overlast. Zoals vandalisme. Spullen en gebouwen worden vernield en beklad waardoor deze niet alleen kapot gaan of vernield worden, maar waardoor ook een onveilig gevoel kan ontstaan dat de sfeer beïnvloed. Daarnaast wordt de overlast door fietsers en brommers in het centrum benoemd. Als mogelijke oplossing wordt handhaving genoemd. Het zichtbaar aanwezig zijn van gezag en de overlast aanpakken. Dit zou gedaan mogen worden door een **wijkagent, handhaving of streetcoach**. Wat hiervoor nodig is, is volgens de groep 'durf om het probleem aan te pakken en op te treden'.

Geen diversiteit in het winkelaanbod. Leegstand. Dit zijn verschillende sub-onderwerpen maar omdat ze veel met elkaar verbonden zijn worden ze hier samen besproken. Gedurende het gesprek komt naar voren dat de verschillende centrumvisies die in de afgelopen jaren opgesteld zijn de oorzaak zijn van de bovenstaande sub-onderwerpen. Bovenstaande sub-onderwerpen zijn het gevolg van een gebrek aan één eenduidige centrumvisie met bijbehorend uitvoeringsplan. Een **oplossing** die genoemd wordt is dan ook het verenigen van de eerder opgestelde centrumvisies tot één duidelijke visie en daaraan gekoppeld het opstellen van een concreet uitvoeringsplan. Zowel de **politiek** in de gemeente Brunssum als de **medewerkers van de gemeente Brunssum** zijn hiervoor verantwoordelijk. Daarbij is het van groot belang dat **alle betrokkenen in het centrum**, zoals bijvoorbeeld **winkeliers** worden meegenomen in deze plannen om ervoor te zorgen dat er draagvlak ontstaat om de eenduidige centrumvisie en het concrete uitvoeringsplan ook daadwerkelijk uit te voeren. Om dit te kunnen bewerkstelligen is **daadkracht** nodig en een **andere mindset**, dit wordt gevraagd van alle eerder genoemde betrokkenen. **Te hoge huren.** Wanneer gekeken wordt naar de eenduidige centrumvisie met uitvoeringsplan, dan zijn de huren daar onderdeel van. De groep concludeert dat de huren in het centrum van Brunssum momenteel te hoog zijn. Het is de wens van de deelnemers om de huren te verlagen. Dit zodat ook starters de mogelijkheid krijgen om een zaak te beginnen in het centrum van Brunssum. Dit verhoogt de diversiteit van het winkelaanbod en daarmee de aantrekkelijkheid. Daarbij geven de deelnemers aan dat er **'out of the box'** gedacht mag worden om dit mogelijk te kunnen maken.

Algemeen

Onderwerp: Groenvoorziening

Ronde: 2

Gespreksleider: Jan

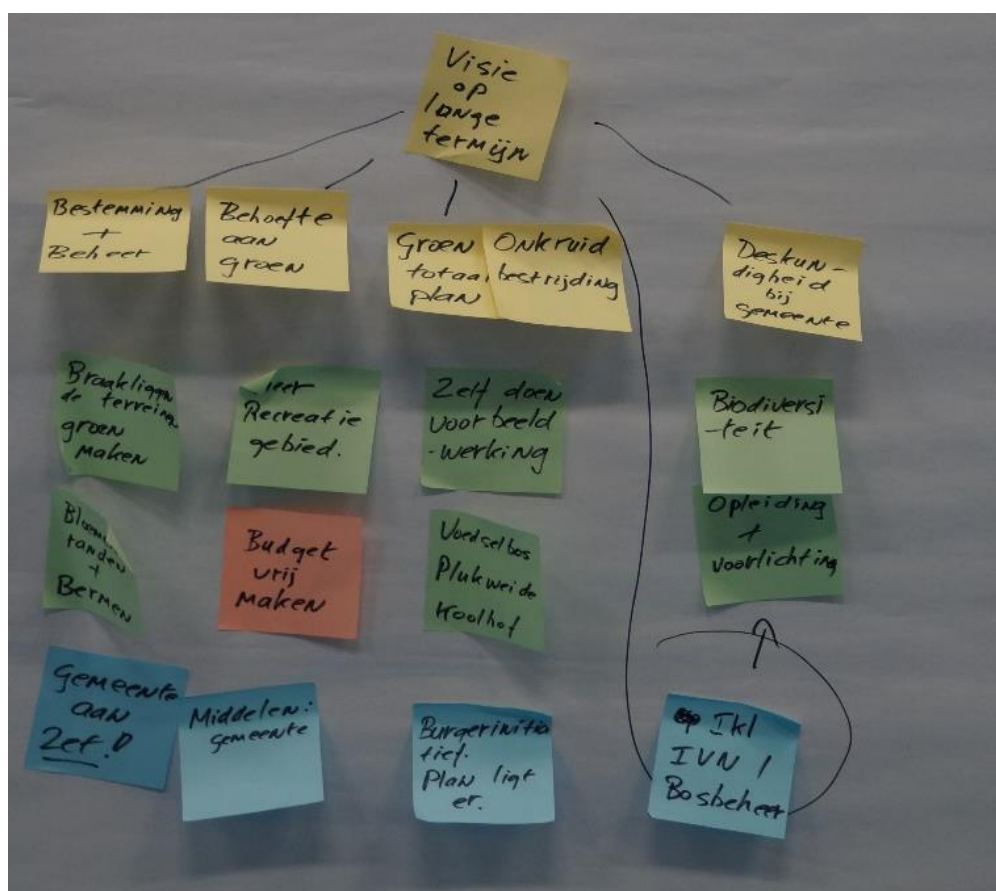
Deelnemers: 4 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Blauwe post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Oranje post-its: dit is er nodig om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Visie op lange termijn
- Bestemming en beheer van groen
- Behoeftte aan groen
- Groen totaal plan
- Onkruidbestrijding
- Deskundigheid bij gemeente

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Visie op lange termijn. Dit is in het algemeen benoemd. Deze lange termijn visie moet bepaald worden door de gemeente. Zodat de verschillende sub-onderwerpen hierbinnen op z'n plek vallen.

Bestemming en beheer van groen. Een **oplossing** hiervoor zou zijn om de braakliggende terreinen groen te maken. Ook zouden er op meer plekken bloemenranden en bermen geplaatst kunnen worden. Degene die hiervoor moet zorgen is de **gemeente**, zoals de deelnemers aangeven 'de gemeente is aan zet'. Er zijn **geen** benodigdheden genoemd.

Behoeftte aan groen. Om te voldoen aan de behoefte aan meer groen, zou een **oplossingsrichting** kunnen zijn om meer recreatiegebied te ontwikkelen. Ook hier is de **gemeente** aan zet. Zij beschikken over de middelen om dit te realiseren. Wel is het noodzakelijk dat er **budget** vrij gemaakt wordt om dit te kunnen realiseren.

Groen totaal plan en onkruidbestrijding. De **oplossing** die genoemd wordt is het zelf doen. Voorbeelden van initiatieven zijn een voedselbos en plukwei de Koolhof. Er ligt een burgerinitiatief waardoor dit opgepakt kan worden door **inwoners** zelf. Echter, de **gemeente** is wel nodig om extra hulp te verlenen waar nodig.

Deskundigheid bij gemeente. De **oplossing** is een opleiding of voorlichting over biodiversiteit. Partijen als de **KL, het IVN en Staats Bosbeheer** zouden een rol kunnen spelen in de scholing van ambtenaren of het bijdragen van hun kennis. Samenwerking tussen deze partijen is van belang om het deskundigheidsniveau van de gemeente te verhogen.

Resultaten:

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Tijdsinstelling & voorzieningen ontbreken;
- Ouders opvoeding & beïnvloedbaar;
- Weinig werkgelegenheid;
- Beperkt uitgaan;
- Wonen aanbod prijs;
- Veel thuis;

Om jongeren op een positieve manier te betrekken, overlast te voorkomen, het draagvlak onder jongeren in Brunssum te vergroten en de beleving van jongeren in Brunssum te verbeteren mag gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Tijdsinvulling & voorzieningen ontbreken. Doordat een goede tijdsinvulling ontbreekt evenals interessante plekken waar jongeren samen kunnen komen, ontmoeten jongeren elkaar op straat. Dit kan leiden tot baldadigheid, overlast en onveilige situaties. Een jeugdthunk, speeltuin of speelveld zou een goede oplossing zijn. Ook het op een normale manier benaderen van jongeren kan helpen. Hiervoor is een goede straatwerker nodig; iemand die Brunssum kent en waar jongeren zich mee identificeren. Maar ook de school kan hierbij helpen. Het schoolgebouw na schooltijd inzetten als ontmoetingsplek of opvang kan helpen. Dit zal voornamelijk gedaan worden door de scholen, maar ook de ouders en jongeren zullen actief moeten samenwerken met scholen.

Ouders opvoeding & beïnvloedbaar. Het toezicht op jongeren die buiten rondhangen is voor ouders moeilijk. Het is belangrijk dat jongeren goed worden opgevoed. Echter lijkt het soms dat de opvoeding en gebrek aan toezicht, leidt tot jongeren die overlast gaan veroorzaken. Bovendien vallen jongeren ten prooi van ronselaars en worden zo aangespoord actief te worden in het criminele circuit. De oplossing hiervoor is dat de ouders meer betrokken zijn, dat er vrijetijdsbesteding gevonden wordt, en dat jongeren voorbeelden vinden die hen inspireren (rolmodellen), denk hierbij aan mensen zoals Rico Verhoeven. Een ander idee is om een bootcamp te organiseren. Hiervoor kan Brunssum veteranen worden ingezet in samenwerking met de ouders en kinderopvang. Verder is het van groot belang dat jongeren op een goede manier worden aangesproken. Waardeer hun en veroordeel niet alleen, dit zorgt voor meer afstand. Hiervoor is heel Brunssum nodig.

Weinig werkgelegenheid. De bewoners maken zich zorgen over de werkgelegenheid in Brunssum. Wanneer de werkgelegenheid in Brunssum verder onder druk komt, is het minder aantrekkelijk werken en wonen. Hierdoor vertrekken jongeren uit de gemeente om elders te gaan werken of zelfs wonen. De binding met

Brunssum zal hierdoor verdwijnen. Een goede oplossing zou zijn om meer **aantrekkelijke werkgevers** te binden aan Brunssum. Bewoners geven aan dat zij niet goed begrijpen waarom organisaties als Cranenbroek niet in Brunssum zijn gevestigd. Er zijn **locaties in Brunssum** nodig.

Beperkt uitgaan. Ook het gebrek aan uitgaansmogelijkheden voor de jongeren die wat ouder zijn is beperkt. Ook dit leidt tot verveling of een uittocht van jongeren om elders op stap te gaan. Hierdoor verdwijnt een deel van de sociale cohesie in Brunssum. De oplossing zou kunnen zijn dat er een **bioscoop** komt, maar ook wordt positief gerefereerd aan **Woodstock**. Er zijn goede voorzieningen in de wijk nodig.

Wonen, aanbod en prijs. Op dit moment is het voor jongeren ontzettend lastig om een woning te kopen. Dit is niet goed voor het woonklimaat in Brunssum. Aantrekkelijke voorzieningen, subsidies voor jongeren en een studieschuld niet meenemen in een hypotheek kunnen een goede **oplossingen** zijn.

Veel thuis. Veel jongeren spenderen nu te veel tijd thuis, op straat of ze verlaten Brunssum. Als jongeren thuis zijn wordt veel tijd besteed aan gamen. De **oplossing** zou kunnen zijn dat er voor jongeren een game party wordt georganiseerd. Verder is het goed om sport aan te bieden.

Belangrijk: Al met al is er een dialoog nodig gebaseerd op **wederzijdse interesse en begrip**, om elkaar beter te leren kennen, begrijpen en samen in te spelen op elkaars interesses. Ook het overbruggen van cultuurverschillen is hierbij van groot belang. Nu wordt er nog te vaak veroordeeld en maken mensen geen verbinding. Hiervoor is nodig dat er een **culturele verandering ontstaat, waarin de beeldvorming richting anderen positief kantelt en samen een nieuwe omgangsnorm** kan worden neergezet. Scholen hebben hier een sterk aandeel in binnen het onderwijs.

Algemeen

Onderwerp: Samenhang en betrokkenheid

Ronde: 1

Gespreksleider: Jan

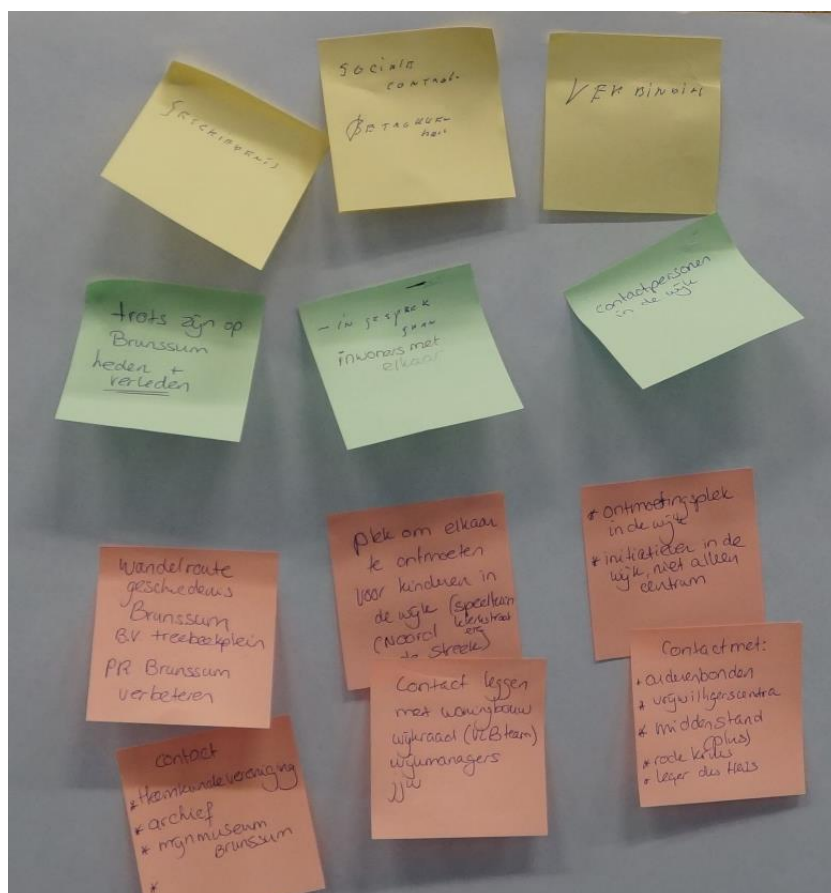
Deelnemers: 4 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Oranje post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd. Ook is erbij geschreven wat er nodig is om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Dit onderwerp is twee keer ter sprake gekomen. Deze resultaten zijn de resultaten uit de eerste gespreksronde.

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Geschiedenis;
- Sociale controle en betrokkenheid;
- Verbinden;

Om de samenhang en betrokkenheid van Brunssum te vergroten mag gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Geschiedenis. Mooie geschiedenis als Brunssum zijnde. De geschiedenis is op dit moment onbekend. De **oplossing** kan zijn dat Brunssummers trotser moeten zijn op Brunssum. Zowel trots zijn op het heden als het verleden. Om deze trots aan te wakkeren kan gedacht worden aan een wandelroute met als thema geschiedenis, bijvoorbeeld langs het treebeekplein. Een andere oplossing is het verbeteren van de promotie van Brunssum zelf. Brunssum meer op de kaart zetten. Betrokkenen die hierin een rol zouden kunnen spelen zijn de **Heemkundevereniging, het archief en het MijnMuseum Brunssum**.

Sociale controle en betrokkenheid. De **oplossing** is inwoners in gesprek laten gaan met elkaar. Door meer contact te faciliteren krijgen mensen meer sociale contacten en wordt de betrokkenheid in de wijk vergroot. Hiervoor is een **plek nodig om elkaar te ontmoeten** voor kinderen in de wijk. **Er is wel iets voor kinderen maar niet in alle wijken.** Bijvoorbeeld een speeltuin Noord Kerstraak, De Streek). En het **contact moet gelegd worden** tussen **inwoners en de gemeente, woningbouw, Wijkraad (VLBteam), wijkmanagers en JJW.**

Verbinden. Contactpersonen in de wijk zijn hier de mogelijke **oplossing** voor. Betrokkenen zouden zijn: **de ouderenbonden, vrijwilligerscentra, middenstand (plus), het Rode Kruis en het Leger des Heils.** Er zijn **ontmoetingsplekken en initiatieven** in de wijk nodig om de verbinding te kunnen leggen, niet alleen in het centrum.

Algemeen

Onderwerp: Samenhangigheid en betrokkenheid

Ronde: 2

Gespreksleider: Marianne

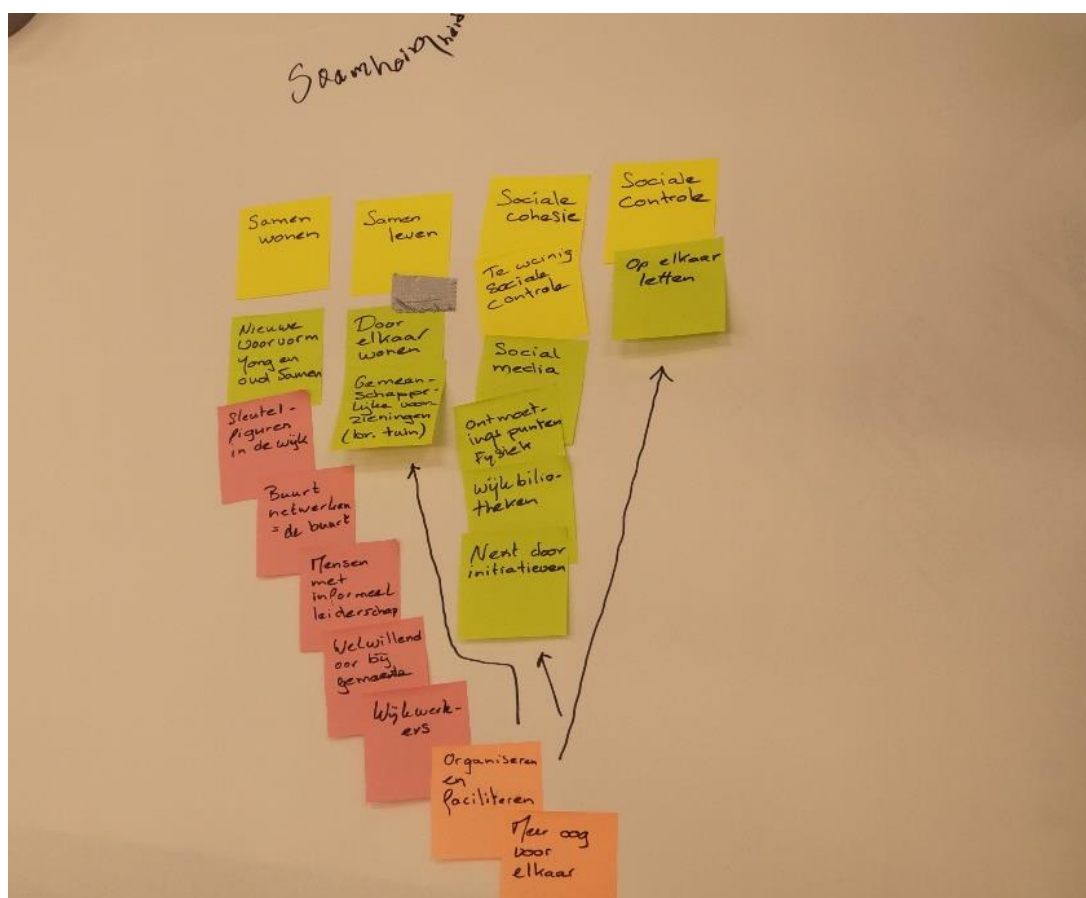
Deelnemers: 4 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Roze post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Oranje post-its: dit zijn zaken die nodig zijn om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Dit onderwerp is twee keer ter sprake gekomen. Deze resultaten zijn de resultaten uit de tweede gespreksronde.

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Samen wonen;
- Samen leven;
- Sociale cohesie & te weinig controle;
- Sociale controle;
- Vervreemding;

Om de samenhang en betrokkenheid van Brunssum te vergroten en de beleving van het wonen in Brunssum te verbeteren mag dus gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Samen wonen en samen leven. De onderlinge saamhorigheid tussen inwoners die bij elkaar in de buurt wonen mag worden vergroot. De saamhorigheid kan worden vergroot door verschillende groepen inwoners samen te laten wonen en leven. Een voorbeeld van zo'n oplossing zou kunnen zijn om een woonvorm van jongeren en ouderen samen te voegen. Daarnaast kunnen verschillende groepen inwoners meer door elkaar wonen om de samenhang onderling te versterken. Als mogelijke oplossing kan gedacht worden aan gemeenschappelijke voorzieningen, zoals een gedeelde tuin. Om dit daadwerkelijk te kunnen realiseren zijn sleutelfiguren in de wijk noodzakelijk om verschillende partijen aan tafel te krijgen. Daarbij kan gedacht worden aan buurtnetwerken (de buurt), mensen met informeel leiderschap, een welwillend oor bij de gemeente en wijkwerkers. Om dit te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat dit georganiseerd en gefaciliteerd wordt. Iemand mag de handschoen op pakken. Daarnaast is er in het algemeen meer oog voor elkaar nodig om de saamhorigheid in de buurt te kunnen vergroten.

Sociale cohesie en te weinig sociale controle. De saamhorigheid kan enkel verbeterd worden wanneer de sociale cohesie tussen inwoners toeneemt. Belangrijk onderdeel daarvan is het onderling aanspreken van elkaar. Door elkaar aan te spreken op gedrag. De groep benoemt verschillende oplossingen zoals het meer inzetten van sociale media om ontmoeting te promoten. Ook wordt het creëren van meer fysieke ontmoetingsplaatsen genoemd als oplossingsrichting om de sociale cohesie te bevorderen. Naast ontmoetingslocaties worden wijkbibliotheken genoemd als oplossingsrichting ter bevordering van de sociale cohesie. Als laatste oplossingsrichting wordt 'Next door' genoemd. Via dit platform kunnen initiatieven worden opgezet die de sociale cohesie ten goede komt. De betrokkenen die door de groep worden genoemd zijn dezelfde als bij het eerdere sub-onderwerp, namelijk sleutelfiguren in de wijk, buurtnetwerken (de buurt), mensen met informeel

leiderschap, een welwillend oor bij de gemeente en wijkwerkers. In het algemeen mag er meer oog voor elkaar zijn om de saamhorigheid in de buurt te kunnen vergroten, zeker gelet op het vergroten van de sociale controle.

Algemeen

Onderwerp: Schoon en heel

Ronde: 2

Gespreksleider: Jos

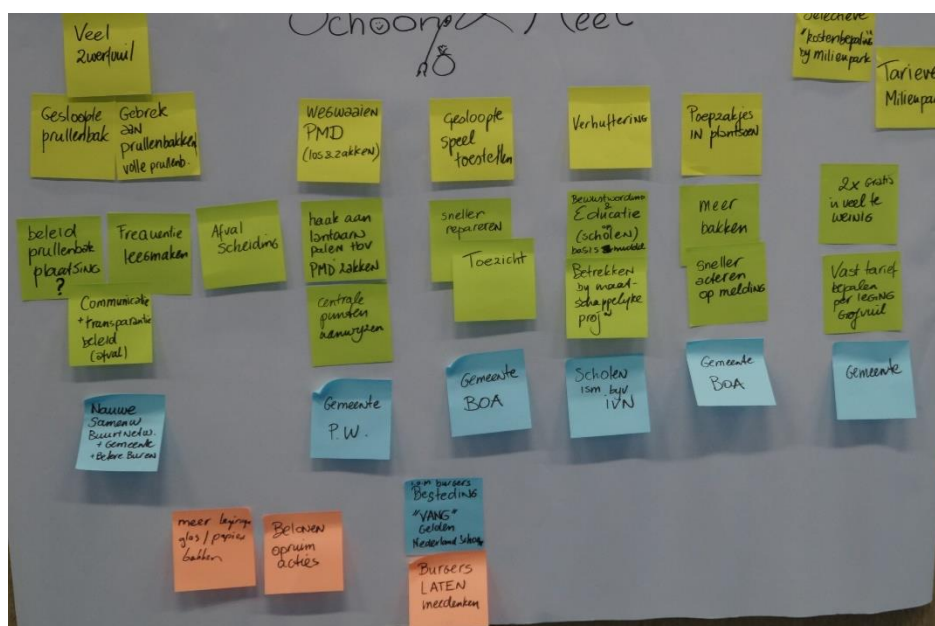
Deelnemers: 5 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Blauwe post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Oranje post-its: dit zijn zaken die nodig zijn om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Veel zwerfvuil & gesloopte prullenbakken & gebrek aan prullenbakken + volle prullenbakken;
- Wegwaaien PMD (los en zakken);
- Gesloopte speeltoestellen;
- Verhuffering;
- Poepzakjes in plantsoen;
- Selectieve kostenbepaling bij milieupark, tarieven milieupark;

Om de aantrekkelijkheid van Brunssum te vergroten en de beleving van het bezoeken van Brunssum te verbeteren mag dus gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Veel zwerfvuil & gesloopte prullenbakken & gebrek aan prullenbakken + volle prullenbakken. Het plaatsen van meer prullenbakken zou een oplossing kunnen zijn. Verder zou de frequentie van het leegmaken van de prullenbakken omhoog kunnen, het afval mag ook gescheiden worden. Ook kan de communicatie en transparantie van het afvalbeleid beter. Er moet een nauwe samenwerking ontstaan van **buurtnetwerken, de gemeente en betere burens**. Hiervoor is **meer leging van glas en papier bakken nodig en er kan een beloning komen voor opruimacties**.

Wegwaaien PMD (los en zakken). Vaak waait het plastic over straat op de collectdag, doordat het los op straat wordt gezet. Een oplossing zou kunnen zijn om de zakken te haken aan lantaarnpalen en centrale plekken aan te wijzen. Het liefst aan één kant van de straat om ophaal te vergemakkelijken. De uitvoerende is dan de **Gemeente (P.W.)**. **Het belonen van opruimacties** is nodig.

Gesloopte speeltoestellen. Door vandalisme worden speeltoestellen vaak gesloopt. De oplossing hiervoor is het sneller repareren van de toestellen en er moet frequenter toezicht gehouden worden op de toestellen. De uitvoerenden zijn voornamelijk de **gemeente en boa's**. Burgers kunnen hier ook over **meedenken**.

Verhuffering van de samenleving. Bewustwording en educatie op basis- of middelbare scholen en het betrekken bij maatschappelijke projecten kunnen hier oplossingen van zijn. De **scholen** en IVN kunnen hierbij een rol spelen. Hiervoor zijn **geen** benodigdheden genoemd.

Poepzakjes in plantsoen. Hondenbezitters rapen vaak weliswaar de poep op, maar gooien vervolgens de zakjes in de struiken als ze deze nergens kwijt kunnen. Om dit **op te lossen** zouden er meer afvalbakken neergezet kunnen worden en moet er sneller gereageerd worden op een melding van poepzakjes in plantsoenen. Dit is vooral de taak van de **gemeente en boa's**. Er zijn **geen** benodigdheden genoemd.

Selectieve kostenbepaling bij milieupark & tarieven milieupark. Het storttarief lijkt niet objectief bepaald te worden. Men is van mening dat bijvoorbeeld vrouwen vaak minder hoeven te betalen dan mannen, bovendien is het te duur, wat storten in de natuur in de hand werkt. Bovendien is twee keer storten veel te weinig. Een vast tarief bepalen per leging grofvuil zou een goede oplossing kunnen zijn. De gemeente is hierbij de verantwoordelijke. Hiervoor zijn contactpersonen in de wijk nodig (next door). Ook een oproepje voor iemand met aanhanger kan helpen en Peter kan helpen via Next Door.

Algemeen

Onderwerp: Veiligheid overlast en handhaving

Ronde: 1

Gespreksleider: Sergo

Deelnemers: 7 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Roze post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;

Resultaten:

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Centrum is dood & twijfel aan betrouwbaarheid mensen;
- Groepsvorming & perceptieprobleem (angst);
- Eigen rechter & niet vrij;
- Niets voor jongeren doen & respectloze jongeren;
- Rotzooi & drugs;
- Politiebureau dicht;

Het 'straatgevoel' staat onder druk. Het gevoel dat mensen zich veilig op straat kunnen bewegen en met plezier zich kunnen voortbewegen, zonder angstig te zijn of beperkt te worden in vrijheid.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. De volgende sub-onderwerpen zijn hieraan verbonden:

Centrum is dood & twijfel over betrouwbaarheid mensen. In het centrum is weinig leven en vaak uitgestorven, dit voelt onveilig aan. Daarnaast is er regelmatig sprake van onveilige situaties ten gevolge van criminaliteit. Hierdoor worden mensen onzeker en door de onrust op straat zijn mensen sneller geneigd om andere mensen als gevaar te zien. Het is lastig om te onderscheiden wie mogelijk gevaarlijk is en wie gewoon een onschuldige burger is. De **oplossing** hiervoor zou kunnen zijn om mensen op te leiden voor burgerwacht. Daarnaast is het wijs om het kennisniveau van mensen te verbeteren om sneller onveilige situaties te kunnen herkennen, maar niet te snel te angstig te worden (zie volgende onderwerp). Dit kan gedaan worden met **de wijkagent, buurtteams en het buurtnetwerk.**

Groepsvorming & perceptieprobleem (angst). Door het gevoel van onveiligheid verandert de perceptie van mensen. Mensen zijn angstig en zien ineens meer problemen. Ondanks dat deze problemen er zijn, is een deel toe te kennen aan dat mensen door angst de situatie ernstiger beleven dan de werkelijkheid. Een **oplossingsrichting** kan zijn dat de gemeente mensen goed moet informeren en het communicatiebeleid aanpassen. Daarnaast is het verstandig om elkaar niet bang te maken. In dit kader is de inzet van de buurtapp goed, maar het gebruik hiervan moet gedisciplineerder. Nu worden mensen in dit soort apps al snel als gevaar aangewezen, of ontstaat er stemmingmakerij. De **appbeheerders** zullen hierin moeten worden getraind. Ook het aanscherpen van **buurtwachten** helpt, dit ligt in het verlengde van bovengenoemde onderwerp om mensen op te leiden tot buurtwacht.

Eigen rechter & niet vrij. Op dit moment voelen mensen zich door het gevoel van onveiligheid niet helemaal vrij om zich zonder zorgen te bewegen op straat. Daarnaast speelt men, mede als gevolg hiervan, snel voor eigen rechter bij misstanden. Dit is niet bevorderlijk voor het gemeenschapsgevoel. Inzetten op het verenigingsleven kan hiervoor de **oplossing** zijn. Het verenigingsleven kan ervoor zorgen dat mensen dicht bij elkaar komen, de sociale cohesie toeneemt en daarmee ook de sociale controle en steun. Ook extra aandacht voor

probleemgezinnen is een mogelijke oplossing. Wellicht kan hierin een combinatie gemaakt worden met het **verenigingsleven**. Ook door **scholen** dient voorlichting gegeven te worden.

Rotzooi, inbraken & drugs. Er zijn zorgen over het drugsgebruik van inwoners (waaronder jongeren) en de rotzooi die inwoners veroorzaken (wederom onder jongeren). Het is een belangrijke **oplossingsrichting** om vooral jongeren aan te spreken en hen te vragen naar wat zij interessant vinden. Door hierop in te spelen kan onderhoud worden gevonden, dat jongeren van de straat houdt en minder vatbaar maakt voor drugsgebruik en baldadigheid/criminaliteit. Het is belangrijk om het gesprek met hen hierover aan te gaan. Het is tevens van groot belang om het georganiseerde geweld aan te pakken en niet alleen de losse incidenten. Door de keten te breken, is er minder verleiding voor jongeren om zich aan te sluiten bij georganiseerd geweld. Er is hiervoor **meer toezicht op straat** nodig (ook **politie**).

Politiebureau dicht. De deelnemers geven aan dat het niet beschikbaar zijn van het politiebureau, draagt bij aan het onveiligere worden van het klimaat. Een mogelijke **oplossing** hiervoor is een plek waar burgers zich kunnen melden bij overlast. Daarnaast zou meer **politie** op straat helpen én zou een betere samenwerking tussen de wijken van waarde kunnen zijn. Evenals het inzetten van een goede en sterke **straathoekwerker**.

Algemeen

Onderwerp: Verkeer

Ronde: 1

Gespreksleider: Jos

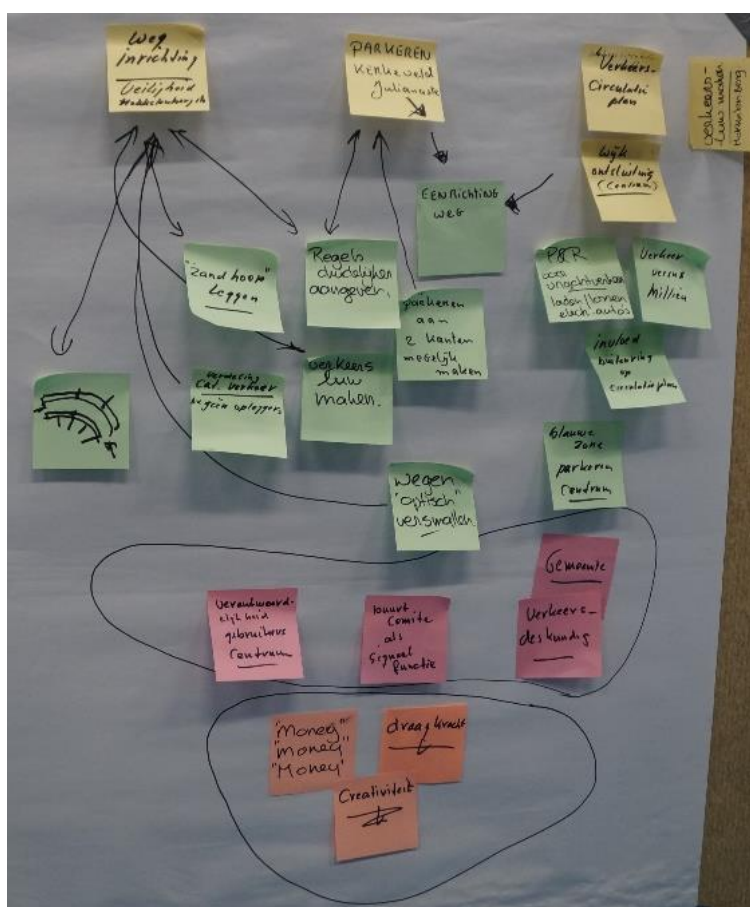
Deelnemers: 3 deelnemers

Toelichting gesprekrunde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Roze post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Oranje post-its: dit is er nodig om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Weg inrichting (veiligheid hokkelenberg);
- Verkeersluw maken (hokkelenberg);
- Parkeren Kerkeveld Julianastraat;
- Verkeerscirculatie plan & wijk ontsluiting centrum;

Om de veiligheid van het verkeer in Brunssum te vergroten en de beleving van het bezoeken van Brunssum te verbeteren mag dus gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

Deze sub-onderwerpen zijn verder uitgewerkt. Per sub-onderwerp zijn er oplossingen bedacht, is gekeken wie er een rol hebben binnen dit sub-onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt elk sub-onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Weginrichting (veiligheid Hokkelenberg). Er wordt te hard gereden en vaak ook met te grote voertuigen. Als **oplossing** kunnen er zandhopen neergelegd worden (dit is niet serieus bedoeld), kan de straat verkeersluw gemaakt worden, wegen optisch versmallen en regels duidelijker aangegeven worden (bebording). De verantwoordelijkheid ligt bij **gebruikers van het centrum, het buurtcomité als signaalfunctie en verkeersdeskundigen**. Er is **geld, draagkracht en creativiteit** nodig.

Verkeersluw maken (Hokkelenberg). Als **oplossing** moeten de regels duidelijker aangegeven worden. De verantwoordelijkheid ligt bij **gebruikers van het centrum, het buurtcomité als signaalfunctie en verkeersdeskundigen**. Er is **geld, draagkracht en creativiteit** nodig.

Parkeren Kerkeveld Julianastraat. De parkeerdruk is te hoog. Als **oplossing** kan de gemeente parkeren aan twee kanten mogelijk maken. De verantwoordelijkheid ligt bij **gebruikers van het centrum, het buurtcomité als signaalfunctie en verkeersdeskundigen**. Er is **geld, draagkracht en creativiteit** nodig.

Verkeerscirculatie plan & wijkontsluiting centrum. Tegengaan van de te grote verkeersdruk. De **oplossingen** hiervoor zijn P+R voor nachtverkeer laden/ lossen, elektrische auto's en verkeer versus milieu, invloed buitenring op circulatieplan en blauwe zones voor parkeren in het centrum. De verantwoordelijkheid ligt bij **gebruikers van het centrum, het buurtcomité als signaalfunctie en verkeersdeskundigen**. Er is **geld, draagkracht en creativiteit** nodig.

Algemeen

Onderwerp: Wonen

Ronde: 1

Gespreksleider: Klaartje

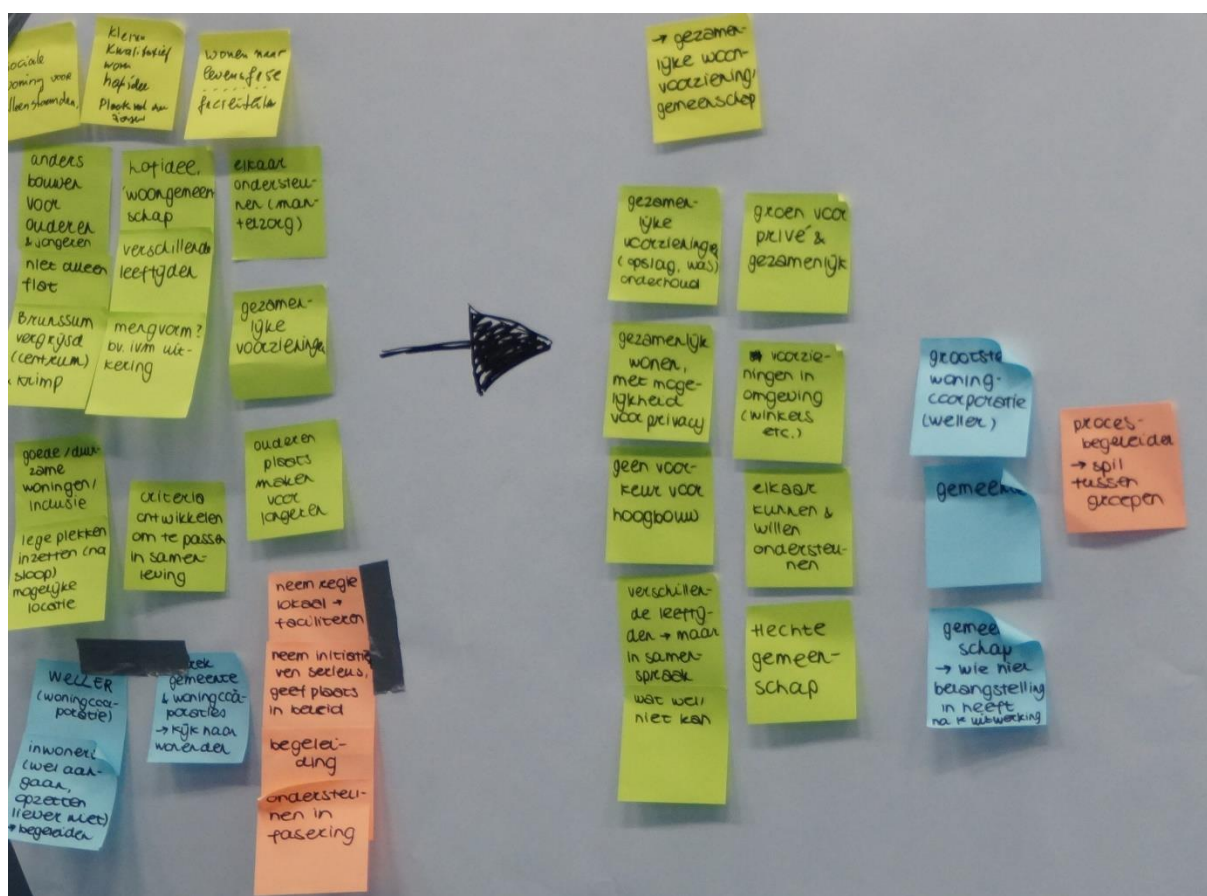
Deelnemers: 3 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 50 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Hieronder is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Blauwe post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Oranje post-its: dit is er nodig om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

Resultaten

Binnen het onderwerp zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Sociale woning voor alleenstaanden;
- Kiezen kwalitatief wonen in een hof-idee;
- Wonen naar levensfase;

Om de aantrekkelijkheid van wonen in Brunssum te vergroten en de beleving van wonen te verbeteren mag dus gekeken worden naar bovenstaande sub-onderwerpen om aan te pakken.

De sub-onderwerpen zijn, in verband met vele overeenkomsten, uiteindelijk gezamenlijk verder uitgewerkt. Verschillende oplossingen zijn bedacht, er is gekeken wie een rol heeft binnen dit gezamenlijke onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder wordt het onderwerp met haar verdiepingen verder toegelicht:

Sociale woning voor alleenstaanden, kiezen voor kwalitatief wonen in een hof-idee en wonen naar levensfase. In de gemeente Brunssum wordt een woningtekort ervaren, op verschillende gebieden. Door sloop van de huidige (sociale huur) woning ervaart een deelnemer bijvoorbeeld een tekort aan sociale woningen die betaalbaar zijn voor alleenstaanden. De andere deelnemers willen graag kleiner wonen om plaats maken voor hun kinderen of (jonge) gezinnen, maar willen er kwalitatief niet op achteruit gaan.

Een mogelijke **oplossing** hiervoor zou een woongemeenschap zijn met verschillende leeftijden en inkomensgroepen. Bij het opzetten van de woongemeenschap dient met verschillende factoren rekening gehouden te worden.

Denk bijvoorbeeld aan een combinatie van inwoners die het financieel wel of niet breed hebben; dat ook inwoners met een uitkering hier kunnen komen te wonen. Een criteria hierbij is dat ze wel passen in de 'gemeenschap', dat ze onderdeel willen zijn van de omgeving.

Een andere factor die meegenomen kan worden is het 'samenwonen'. Dat je onderdeel bent van een 'gemeenschap'. Dit door in te zetten op gemeenschappelijke voorzieningen en het elkaar ondersteunen in bijvoorbeeld de mantelzorg. Hierdoor kunnen ouderen hun eigen huis uit en plaats maken voor jongeren die een woning nodig hebben.

Een andere factor is gericht op het type bouw. Bouw voor jongeren en ouderen niet alleen flatwoningen, maar bijvoorbeeld een combinatie van levensloopbestendige woningen, gezinswoningen, starterswoningen en appartementencomplexen (laagbouw). Neem meteen duurzaamheid mee bij de bouw.

Mogelijke bouwlocaties kunnen lege plekken zijn die na de sloop van de huidige woningen braak (komen te) liggen. Daarnaast vergrijsd en krimpt het centrum van Brunssum, wat ook mogelijkheden biedt.

De **Weller Woningcorporatie**, **gemeente** en de **gemeenschap** zelf zou hiervoor kunnen zorgen.

Om ervoor te zorgen dat er woongemeenschappen komen zou er een **gesprek met de gemeente en wooncorporaties** georganiseerd kunnen worden om het hier over te hebben. Het is van belang dat de **gemeenschap** hier in **betrokken** wordt om te kijken wat de behoeften zijn. Ga met ze in gesprek en begeleid ze in het proces. Hiervoor is nodig dat **initiatieven serieus genomen worden** en dat plaats in beleid wordt gegeven. Verder is er **begeleiding en ondersteuning** nodig in fasering en moet de regie lokaal genomen worden.

Algemeen

Onderwerp: Wonen

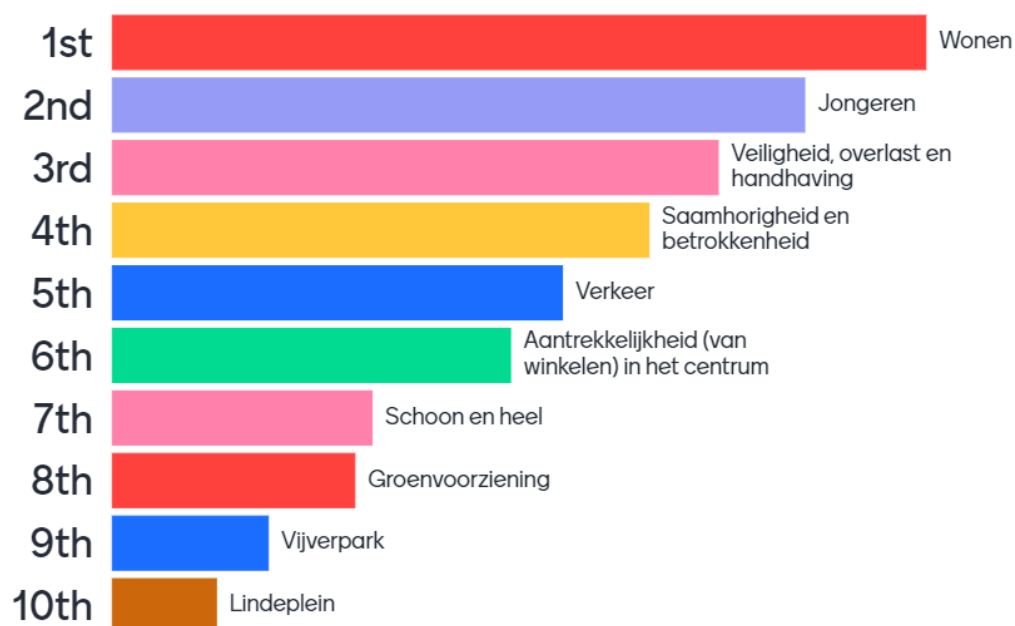
Ronde: Online bijeenkomst op 8 november

Gespreksleider: Sergo

Deelnemers: 6 deelnemers

Toelichting gespreksronde

Gezamenlijk is met behulp van een mentimeter bepaald welke onderwerp besproken wordt. Elke deelnemer maakte een top 3. Wonen werd hierbij het vaakst genoemd.

Dit groepsgesprek heeft ongeveer 75 minuten geduurd. Deelnemers hebben het onderwerp samen verder uitgediept door de sub-onderwerpen te benoemen. Vervolgens is per sub-onderwerp gekeken naar oplossingsrichtingen, betrokkenen en naar wat er nodig is om hier invulling aan te geven.

Dit is gedocumenteerd door middel van het plakken van gekleurde post-its. Op de volgende pagina is een foto weergegeven van het post-its-vel van dit groepsgesprek. Daarin betekenen de kleuren het volgende:

- Gele post-its: dit zijn de sub-onderwerpen die de groep heeft gedefinieerd;
- Groene post-its: dit zijn de oplossingsrichtingen die de groep heeft bedacht bij de verschillende sub-onderwerpen;
- Roze post-its: dit zijn de betrokkenen die een rol (kunnen) hebben in de oplossingsrichtingen die eerder zijn geformuleerd;
- Blauwe post-its: dit is er nodig om invulling te geven aan de geformuleerde oplossingsrichtingen.

<p>Wij willen meedinken en ook meedoen: - Nadine - Maurice - Peter - Will</p>	<p>Hoofdonderwerp WONEN</p>	<p>Onderhoud - Melden van situaties - Zelf acties nemen</p>	<p>Onderhoud van situaties - Zelf acties nemen - Weinig, maar onvoldoende</p>	<p>Onderhoud - Melden van situaties - Zelf acties nemen - Weinig, maar onvoldoende</p>	<p>Onderhoud van situaties - Zelf acties nemen - Weinig, maar onvoldoende</p>	<p>Onderhoud van situaties - Zelf acties nemen - Weinig, maar onvoldoende</p>
<p>Sub-onderwerpen</p>	<p>Groenvoorziening</p>	<p>- Graag terugkoppeling - Duidelijkheid over wat er gaat gebeuren - Ondersteunen mensen bij</p>	<p>- Vervangend groen (planten bakken in de straat) - Niet belemmerend voor verkeer</p>	<p>- Vervangend groen (planten bakken in de straat) - Niet belemmerend voor verkeer</p>	<p>- Vervangend groen (planten bakken in de straat) - Niet belemmerend voor verkeer</p>	<p>- Vervangend groen (planten bakken in de straat) - Niet belemmerend voor verkeer</p>
<p>Opllossingerichting</p>	<p>Betrokkenen</p>	<p>- Buurtbedrijf - Beter burensysteem - Gemeentesysteem</p>	<p>- Buurtinitiatieven - Eigenaren panden - Bewoners geven inzicht</p>	<p>- Citybranding (brainstormactie) - Inwoners - Jongerenwerk (ouderen jongeren voor jonge kinderen)</p>	<p>- Buurtschap - Woningcorp. - maatschappelijk werk - Wijkteams - Eigen initiatieven</p>	<p>- Buurtschap - Woningcorp. - maatschappelijk werk - Wijkteams - Eigen initiatieven</p>
<p>Nodig</p>	<p>Geld</p>	<p>- Stem van de burgers (wo, peuteropvang en scholen)</p>	<p>Perspectieven bundelen</p>	<p>Samenwerking van verenigingen en organisaties</p>	<p>Verbinding in de ruimts zin des woord (gemeente, buurtteams, etc.) geen eilanden</p>	<p>Verbinding en van elkaar leren en inspireren</p>
<p>Opbouw wijk</p>	<p>Veiligheid (kinderen)</p>	<p>- Gevaarlijke plekken bij ontmoetingsplek en aanpakken en duidelijkheid over wat de opvolging is</p>	<p>- Naieven verplichtingen energielabels door woningcorporaties (rijderbuurt) - Leefbaarheid neemt toe, en niet</p>	<p>- Verhoging versimpelen, wat is er in de wijk en wat is er mogelijk, zonder blind uit te gaan van beleid. Kijken naar</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>
<p>Woningrenovatie</p>	<p>Woonplezier</p>	<p>- Communicatie - Sociale media - ...</p>	<p>Activiteitenkalender</p>	<p>Verbinding in de ruimts zin des woord (gemeente, buurtteams, etc.) geen eilanden</p>	<p>Verbinding en van elkaar leren en inspireren</p>	<p>Jeugd mee laten denken en doen!</p>
<p>Dalend inwoneraantal (onder 28.000)</p>	<p>Jonge gezinnen (instroom jongeren)</p>	<p>- Meer huurwoningen voor jongeren (huursubsidiegren s) - Klein zittende jongeren kunnen niet verder (<21 jr)</p>	<p>- Doorstrooming - Meer woningen</p>	<p>- Vergunning versimpelen, wat is er in de wijk en wat is er mogelijk, zonder blind uit te gaan van beleid. Kijken naar</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>
<p>Woningaanbod/ voorraad - Huur - Koop</p>	<p>Voeldoende aanbod - Echtscheidende Woningzoekers binnen Brunssum houden - Systeem van</p>	<p>- Buurtinitiatieven - Eigenaren panden - Bewoners geven inzicht</p>	<p>- Citybranding (brainstormactie) - Inwoners - Jongerenwerk (ouderen jongeren voor jonge kinderen)</p>	<p>- Buurtschap - Woningcorp. - maatschappelijk werk - Wijkteams - Eigen initiatieven</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>	<p>- Imago 'wijken'</p>

Resultaten

Binnen het onderwerp 'Wonen' zijn er verschillende sub-onderwerpen ter tafel gekomen:

- Groenvoorziening;
- Onderhoud in en rondom woningen, inclusief tuintjes;
- Woningaanbod en woningvoorraad;
- Jonge gezinnen (instroom);
- Dalend inwoners aantal;
- Woonplezier;
- Woningrenovatie;
- Veiligheid (van kinderen);
- Opbouw wijk.

De sub-onderwerpen zijn, in verband met vele overeenkomsten, uiteindelijk gezamenlijk verder uitgewerkt. Verschillende oplossingen zijn bedacht, er is gekeken wie een rol heeft binnen dit gezamenlijke onderwerp en wat er verder nodig is om tot een oplossing te komen. Hieronder de sub-onderwerpen verder toegelicht:

Groenvoorziening. Deze behoeft aandacht in de gemeente o.a. bij het gebied rondom de bisdom. Het oogt dat rondom groenvoorziening in de gemeente maar wat gedaan wordt. Hier is een melding van gemaakt maar er werd niets mee gedaan. Als **oplossing** wordt gedacht aan vervangend groen (plantbakken) – rekening houdend dat het groen het verkeer niet belemmerend. Voorbeeld wordt genoemd van een fiets met plantenbanken en dat mensen zelf onderhoud doen m2 grond beheren: aankleden en onderhouden. Tot slot wordt benadrukt dat er opvolging dient plaats te vinden na meldingen. De verantwoordelijkheid ligt bij **Buurtschap, Bisdom (chalet, kerk en grond) en de inwoners zelf (eigen tuin zelf onderhouden of samen met andere inwoners een moestuin opzetten)**. Hiervoor is **geld en informatievoorziening** nodig.

Onderhoud in en rondom woningen, inclusief tuintjes. Denk bij onderhoud aan het melden van situaties, zelf acties ondernemen en het krijgen van onvoldoende opvolging ondanks meldingen. Als **oplossing** wordt gedacht aan het pro-actief geven van terugkoppelingen, het bieden van duidelijkheid over wat er gaat gebeuren en het ondersteunen van mensen bij het aanbrengen van verbeteringen. De verantwoordelijkheid ligt bij **Buurtbedrijf, Beter contact tussen burens en het systeem van de gemeente**. Hiervoor is **de stem van burgers (waaronder peuteropvang en scholen)** nodig.

Woningaanbod en woningvoorraad. Denk hierbij zowel aan het aanbod van koopwoningen als aan huurwoningen; die niet marktconform zijn. Als **oplossingen** wordt er gedacht aan:

- Voldoende aanbod,
- 'Echtscheidende Woningzoekers' binnen Brunssum houden,
- Het herzien van het systeem van urgentie,
- Multi-inzet van woningen (levensloopbestendig- en éénsgezinswoningen),
- Meer creatieve woningen (Tiny Houses, zie hoe het in Beekdaelen gaat),
- Gebruik bestaande terreinen/leegstand voor nieuwe woningen
- Het geven van een nieuwe bestemming voor het centrum (behoefte polsen voor winkelcentrum) en aanverwante plannen.

De verantwoordelijkheid ligt bij **de buurtinitiatieven, eigenaren panden en de bewoners.** Hiervoor is het **bundelen van perspectieven** nodig.

Jonge gezinnen (instroom jongeren). Als **oplossingen** wordt er gedacht aan:

- Meer huurwoningen voor jongeren (huursubsidiiegrens);
- 'Scheefwonen' tegen gaan: Klemzittende jongeren kunnen niet verder (<21 jr),
- Leegstaande gebouwen labelen voor jongeren,
- Jongeren helpen om lagere huur te krijgen,
- Verruimen aanbod voor lagere inkomens (niet alleen luxe woningen),
- Een andere klantbenadering van jongeren (respectvol, beeldvorming verbeteren, bewustwording & omgang)
- Zet Brunssum positief op de kaart
- Verbeter de bereikbaarheid/aantrekkelijkheid voor jongeren in Brunssum.

Algeheel beeld: '**met en door jongeren om te komen tot de volgende stap**'. De verantwoordelijkheid ligt bij **citybranding (brainstormactie), inwoners en jongerenwerk.** Hiervoor is het nodig dat samenwerking wordt gezocht met **verenigingen en organisaties.**

Dalend inwonersaantal. Het aantal inwoners in de gemeente is dalend en komt onder de 28.000. Als **oplossing** wordt gedacht aan doorstroming van 'leegstaande woningen' en bouwen van meer woningen. Hiervoor is een **verbinding in de ruimste zin des woords (gemeente, buurtteams, etc.)** nodig. '**Werk niet vanuit een eiland.**'

Woonplezier. Het betreft het vergroten van het woongenot. Als oplossing wordt gedacht aan het versimpelen van de vergunningaanvraag, wat is er in de wijk en wat is er mogelijk, zonder blind uit te gaan van beleid. Kijk naar de toekomst en het maatwerkbeleid. Op één lijn komen met woningcorporaties, het meedenken i.p.v. controle om conflict te voorkomen (Overkapping), het niet telkens verantwoorden voor technische aspecten (dit is voor specialist), groenvoorziening, mooie rustige omgeving, inzet van Zonnepanelen. Meedenken en verantwoorden bij de inwoners, goede omgang buren, buurtbemiddeling en activiteiten. Een andere oplossing kunnen de Buurtverbinders zijn, zij zorgen voor cohesie. Daarbij is het belangrijk dat er meer duidelijkheid komt over activiteiten wijkteams (bijeenkomsten?). Het samenwerken met wijkteams vanuit eigen initiatieven is daarbij belangrijk (Nextdoor groep). De verantwoordelijkheid ligt bij: buurtschap, woningcorporatie, gemeente, maatschappelijk werk, wijkteams en de eigen initiatieven van inwoners (zoals Next door). Er is een activiteitenkalender en afstemming nodig.

Woningrenovatie. Als oplossingen wordt gedacht aan

- Het naleven van verplichtingen (zoals energie labels) door woningcorporaties (bijvoorbeeld in de ridderbuurt).
- Het toe laten nemen van de leefbaarheid is daarbij belangrijk (niet achter geschoven kindje).
- Een samenwerking in de gemeente met woningcorporaties kan een oplossing bieden ten behoeve van grondwater en schimmel. Het Treebeekplein mag gerenoveerd worden.
- 'Mijnverleden' in stand houden, dit is van belang voor het wij-gevoel. Trots op de wijk zijn en aandacht voor wijksteunpunten.

De verantwoordelijkheid ligt bij (Imago) 'wijken', Wijksteunpunten (zoals Barberahoës) en Stichting Present (koppelen vraag en aanbod). Er is communicatie (sociale media) nodig.

Veiligheid van onder andere kinderen. Als oplossing wordt gedacht aan het aanpakken van gevaarlijke plekken bij ontmoetingsplekken en duidelijkheid geven over wat de opvolging is. Daarnaast aangeven van gevaar (signaalborden) bij spelende kinderen in woonerf en doorstroom verkeer (denk aan fietspad). Er is verbinding nodig en het open staan om van elkaar te leren en te inspireren.

Opbouw wijk. Denk aan de samenstelling van de inwoners. Als oplossingen wordt gedacht aan een goede verhouding tussen jongeren en ouderen, het behouden van mensen die de wijk kennen, saamhorigheid, diversiteit als selectiecriteria door woningcorporatie in toewijzing woningen en een goede verhouding tussen koop en huur. De verantwoordelijkheid ligt bij woningbouwvereniging. Nodig is dat de jeugd mag meedenken en doen!